

Sygn. akt VI U 1336/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2017 r. w Bydgoszcy

na rozprawie

odwołania: M. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 23 czerwca 2017 r., numer (...)

w sprawie: M. S. (1)

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem K. S., J. S., M. R., K. P., M. S. (2) i B. S.

o przeniesienie odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek

1) oddała odwołanie,

2) zasądza od odwołującego M. S. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 600 (sześćset)zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 czerwca 2017 r. (nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych określił wysokość zobowiązań zmarłego w dniu (...) r. płatnika C. S. na dzień otwarcia spadku na łączną kwotę 2855,47 zł i orzekł, że K. S., J. S., M. R., K. P., M. S. (2), B. S. i M. S. (1) ponoszą solidarnie odpowiedzialność jako spadkobiercy.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł M. S. (1) wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji, orzeczenie o braku odpowiedzialności za zobowiązania zmarłego, ewentualnie ponowne rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji, która ureguluje kwestie

w sposób właściwy zgodny ze stanem faktycznym tj. orzeknie o przeniesieniu odpowiedzialności za długi zmarłego w sposób odpowiadający wysokości udziałów

w dziedzicznym majątku, ewentualnie zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o dział spadku. Decyzji zarzucono naruszenie art. 100, art. 97 § 1, art. 98 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej, naruszenie i niewykonanie obowiązku poinformowania

o zakończeniu postępowania w sprawie i możliwości złożenia ostatecznych wniosków dowodowych oraz zebranie w sprawie niekompletnego materiału dowodowego. Nadto, wskazano, iż zostało zainicjowane w dniu 15 maja 2017 r. postępowanie o dział spadku i zniesienie współwłasności po zmarłym C. S..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

C. S. prowadził działalność gospodarczą i z tego tytułu był płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy. W dniu (...) r. C. S. zmarł. Organ rentowy stwierdził zaległość z tytułu należnych składek w łącznej kwocie 2855,47 zł.

Bezsporne.

Spadek po C. S. na podstawie ustawy nabyli żona K. S. w 1/4 części spadku oraz zstępni: M. R., K. P., M. S. (1), B. S., J. S. i M. S. (2) – każde z nich w 1/8 części spadku.

Dowód: akta organu rentowego – prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku k. 15.

W dniu 15 maja 2017 r. został złożony wniosek o zniesienie współwłasności i dział spadku po zmarłym C. S..

Dowód: akta sądowe – poświadczona kserokopia wniosku k. 5.

Powyższe okoliczności faktyczne zostały ustalone na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których wiarygodność nie była kwestionowana.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Kwestią sporną w niniejszej sprawie było to, czy organ rentowy prawidłowo przeniósł odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu składek na odwołującego – M. S. (1). W niniejszej sprawie spór dotyczył jedynie kwestii o charakterze prawnym - stan faktyczny sprawy nie był między stronami sporny.

Na zasadzie art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio między innymi: art. 97 § 1, art. 98 § 1 i § 2 pkt 1, 2, 5 i 7 i art. 100 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. W myśl art. 97 § 1 Ordynacji podatkowej spadkobiercy podatnika, z zastrzeżeniem § 2, przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy. Zgodnie z art. 98 § 1 ww. ustawy do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe. Kwestia odpowiedzialności za długi spadkowe została uregulowana w art. 1034 k.c. Do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Jeżeli jeden ze spadkobierców spełnił świadczenie, może on żądać zwrotu od pozostałych spadkobierców w częściach, które odpowiadają wielkości ich udziałów (art. 1034 § 1 k.c.). Od chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe w stosunku do wielkości udziałów (art. 1034 § 2 k.c.). Z powyższych przepisów wynika wprost, że w wypadku wielości spadkobierców ustawodawca łączy ich węzłem solidarności, co oznacza, że dopóki nie zostanie dokonany dział spadku odpowiadają oni za zobowiązania spadkowe według zasad określonych w art. 366 i n. k.c. Wierzyciel spadkowy może więc żądać całości lub części świadczenia od wszystkich spadkobierców łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, zaspokojenie zaś wierzyciela przez któregokolwiek ze spadkobierców zwalnia pozostałych współdłużników. W szczególności należy podkreślić, że chwilą działu spadku w rozumieniu art. 1034 k.c. jest chwila zawarcia umowy o dział spadku, gdy zaś chodzi o postępowanie sądowe prowadzone w takiej sprawie – chwila uprawomocnienia się postanowienia o dział spadku (Kodeks cywilny. Komentarz pod red. prof. dr hab. Edward Gniewek, prof. dr hab. Piotr Machnikowski, wyd. 8, Legalis).

Z art. 316 § 1 k.p.c. wynika ogólna zasada obowiązująca w postępowaniu cywilnym, nakazująca brać pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, przy czym dotyczy to także stanu faktycznego. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiotem postępowania jest badanie zgodności z prawem zaskarżonej decyzji. Innymi słowy, w postępowaniu sądowym co do zasady badana jest legalność decyzji i orzekanie o niej wymaga uwzględnienia stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili jej wydawania (wyrok SA w Rzeszowie z dnia 19 czerwca 2013 r., III AUa 278/13, wyrok SA w Katowicach z dnia 18 stycznia 2013 r., III AUa 945/12).

W przedmiotowej sprawie decyzja organu rentowego została wydana po stwierdzeniu nabycia spadku i przed dokonaniem działu spadku. Zdaniem Sądu, w świetle wyżej przytoczonych przepisów, brak było okoliczności uzasadniających zawieszenie postępowania. W toku postępowania przed Sądem nie doszło do działu spadku, w konsekwencji więc należało stwierdzić, że przeniesienie odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek solidarnie na M. S. (1) było właściwe. Dopiero moment dokonania działu spadku reaktywowałby możliwość przydzielenia każdemu ze spadkobierców odpowiedniej części według wielkości udziałów – taka sytuacja jednak nie nastąpiła, zatem w ocenie Sądu decyzja organu rentowego odpowiada prawu.

Postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania (wyrok SN z dn. 09.02.2010 r.,

I UK 151/09). Na marginesie jedynie Sąd wskazuje, iż zawiadomienie o zakończeniu postępowania wraz z pouczeniem zostało doręczone pełnomocnikowi odwołującego 12 maja 2017 r. (pismo ZUS i potwierdzenie odbioru k. 42-43 akt organu rentowego).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku. W punkcie 2. wyroku zawarto rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa prawnego na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania. Sąd rozstrzygając o kosztach miał na uwadze nieskomplikowany charakter sprawy oraz nieznaczny nakład pracy pełnomocnika organu rentowego.

SSO Ewa Milczarek